PAPPILASSA.

(Jatkoa kuudennelta sivulta)

ja saarnatoimensa arvosta tietoisena.

"Se siitä sitten levisi ylensyöminen ja lihanhimo ja kaikki paha," jatkoi hän. Hän puhui ja törisi yhtenä turinana, selitti raamattua vanhan rahtilaisen ominaisella tiedolla, pitkälti, loppumattomasti, rovastille enää suunvuoroa antamatta.

Ja miten ollakaan, niin se omituinen törinä alkoi kylläiseksi itsensä syöneestä rovastista lopulta tuntua samalta kuin lapsesta kehtolaulu. Hän koki ja koki kyllä kuunella, mutta sittenkin alkoi kaikki hiljotä korvissa salaiseksi turinaksi. Niin kului pitkä aika.

"Vai mitä rovasti?" peräsi lopulta Antti, varmana että hän on selittänyt uskoa oikein.

Ja silloin havahtui rovasti. Hän huomasi siirä hieman torkahtaneensa, koskapa silmäluomet olivat painautuneet kiinni. Mutta ei hän siitä nyt piitannut. Unetti.

"No niin — jos isäntä sitten saarnaa. Saarnatkaa vain rohkeasti ja kaikkea pahuutta vastaan," kehotti hän ja joudutti ja kun Antti oli lähtenyt, niin kallistui sohvaan levolle ja oitis vaipui sikeään päivällisuneen

*

"Jos lupaat hyvät pusut, niin sanon."

"Pusut!" käsi Miina hyvin ynseäksi ja muka koppavaksi. Mutta sittenkin hän tuli uteliaaksi ja ihan kuin ne pusut luvaten taas peräsi:

"No mitä se sitten sanoi?"

Ja Lötjönen ilmotti, puhellen:

"Se sanoi, että rovastilla, kehnolla, on iso sika."

"Pyh!" keikautti Miina ihan ylenkatseellisesti ja lisäsi koppavasti ja tietoisesti:

"Tuommoista nyt osaa sanoa vaikka kuka," ja sitä menoaan hän lähti ihan moiselle sanomiselle aivan ylpeänä keittiöönsä Ja taas jatkoi Lötjönen oloaan kuin ei vieläkään olisi koko pihalla mitään tapahtunut.

Ja nyt palasi Antti Törisevä kansliasta, valmiina saarnamiehenä. Häntä halutti puhua sana Lötjöselle, kuin alkaakseen saarnatyönsä hänestä. Samalla hänellä oli hiljainen halu näyttää kuinka tarkat tiedot hänellä oli autuuden monimutkaisesta asiasta. Hän alkoi kuin tavallisen juttelun, puhellen:

"Tästä autuuden tärkeästä asiasta siinä kuin kirkkoherran kanssa puheltiin, että siitä se lähti kaikki juontamaan, kun Eeva ja esivanhempamme söivät puusta."

Lötjönen imasi ikeneessä riippuvasta nysästä laiskat savut oli tarkkaavinaan tiinua ja myönteli:

"Ka niinpä se taitaa. — Että rovastikin mieli vetää puhumaan Eevasta, kun itse juuri söi siasta."

Sitä rovastin herkullista kinkkua hän sillä muisteli, sillä keittiössä käydessään — hän kävi siellä Miinaa rakastelemassa — se oli hänestä niin herkullisesti tuoksunut.

Mutta niistä rovastin kahdestatoista lapsesta hän oli aina Miinalle sanonut, että ei me, Miina anneta taivaallisen isän siunata meille niin monta.

Tuleeko naapurillesi Toveritarta? Jos ei, kauppaa sitä hänelle.

Teponiemen asukkaat

(Jatkoa kahdeksannelta sivulta)

masta, kuka on lapsesi isä?

"Jos sinut nyt kalma meiltä väkisin riistää, emmekä tiedä — tiedä pikkupojallesi sanoa, kuka hänen isänsä on — on se väärin. Sinulla ei ole mitään syytä peittää pettäjäsi kunniaa. itsesi kärsiessä häpeää ja kövhyyttä. Haudan partaalla ei rakkaus eikä viha estä sinua vaatimasta häntä hoitamaan ja huoltamaan omaa lastansa, omaa lihaansa ja vertansa."

Näytti kuin sairas ei olisi lainkaan kuunnellut muorin puhetta.

Vaan vanhus jatkoi:

"Sinä mainitsit jonkun nimen..."

Sairasta värisytti. Huulet sinettyivät entistä enempi. Hän rykäsi raskaasti — —

Silmät kiiluivat kuumeisesti.

"Isä, missä hän on — missä on — Ilmi?"

"Vilvoita huuliani, äiti."

"Lapseni" — sanoi muori hiljaa. "Ilmi kutsuu pastoria — —. Jos on jotain tunnollasi, kerro — — —."

Pastori ja Ilmi astuivat sisään, hiljaa, etteivät häiritseisi sairasta.

— Sairaan silmät aukenivat hetkeksi, mutta sulkeutuivat väsyneesti jälleen.

Olaf Moren astui lähemmä vuodetta.

Hän kävi äkkiä kalpeaksi, eikä ääntä syntynyt hänen huulilleen monees hetkeen.

Hän tuijotti vuoteella nukkuvaa naista — — —

"Onko hän tyttärenne?" kysyi pastori viimein vanhuksilta.

"On! Näyttää kuin ennenkin olisitte hänet nähnyt, kun niin erikoisesti häntä tarkastitte, herra pastori," virkkoi muori, Hemmon äänettömänä katsellessa pastorin ilmeitä.

— "Onko hän minua kutsunut?" kysyi Olaf hetkisen kuluttua, vastaamatta edelliseen kysymykseen.

"Ei, pastori," sanoi nyt Ilmi vuorostaan. "Minä vain halusin teidän tulevan täänne. Hän houraili ja mainitsi nimeänne. Olaf! sanoi hän useampaan kertaan. Ajattelimme hänen tarkottavan teitä."

"Olaf — Olaf!" kuiski sairas yhä uudelleen.

Kuni helvetin tuskat olisivat kiusanneet pappia, niin Olaf Moren oli jäykkänä ja onnettomana kuolevan naisen edessä.

Tuossa makasi hänen uhrinsa.

Mikä kohtalon iva, että hänen piti joutua antamaan viimeinen voitelu uhrinsa sielulle.

Olaf toivoi tuskissaan, että nainen kuolisi tulematta enää tuntoihinsa.

Se olisi hirveä kidutus hänelle, tyttöparalle, herätä katsomaan häntä silmiin. Häntä, jota ehkä sielunsa sisimmässä vihasi ja halveksi hänen kehnoutensa vuoksi.

— Tai voisiko olisiko se mahdollista, että hänen onneton ystävänsä vielä kuolinhetkellään muisteli häntä rakkaudella.

— Miksi hän lausuisi hänen nimeään muutoin — — —

Vanhukset ja ilmi poistuivat sairaan luota, jättäen pastorin yksinään odottamaan jos tyttö taas tulisi tajuunsa.

— — Pieni poika kehdossa alkoi itkeä.

Ilmi tuli sitä tuuditamaan.

"Pienoinen," sanoi Ilmi lapselle. "Elä häiritse itkullasi äitisi kuolinhetkiä. Et sinä, lapsi, ymmärrä vielä surusta itkeä, etkä häpeästä, isäsi kehnouden takia. Isäsi, joka sinut ja äitisi on hyljännyt."

Nuo sanat pistelivät kuin tikari pastorin sydäntä.

Jatketaan.

Suuri kansa ei ole se, joka on rikkain, vaan se, jolla on parhaat miehet ja naiset. Paras osa ihmisestä on hänen henkinen puolensa; parhaita miehiä ja naisia ovat ne, jotka ovat henkisesti kehittyneimpiä. Mutta meidän maassamme ja meidän aikanamme ei suurin osa kansasta ensinkään harrasta henkipuolensa kehittämistä. Meillä on tässä jalon kansan kasvattamattomissa ja kehittymättömissä ihmishengissä mittaamaton määrä henkistä mahdollisuutta, joka kaikki on kesantona kuin kyntämätön pelto. — Robert Blatchford.

Toverittaren tilaajamäärä kymmeneen tuhanteen! olkoon sotahuutomme. Ota tänään vähintään yksi tilaus Toverittarelle.

Nyt se UUSI kauan odotettu

KEITTOKIRJA

on vihdoinkin valmistunut!

Kuten tiedämme, sosialististen kunnannusyhtiöittemme kustannuksella ei ole ilmestynyt yhtään keittokirjaa, lukuunottamatta pientä Työmiehen kustantamaa kasviskeittokirjaa. Ainoa tähäläisiin oloihin ja suomalaisia varten sovellutettu keittokirja on ollut Miina Wallin toimittama ja kustantama. Sitä on myyty tuhansia kappaleita omien kustannusyhtiöittemmekin välityksellä ja kaikkiaan on sitä myyty huomattavin osa meikäläisille. Tämä M. Wallin keittokirja ei liioin ole ollut niin käytännöllinen kuin olisi ollut suotavaa, mutta paremman puutteessa on sitä myyty ja käytetty. Raivaajan taholta ryhdyttiin puuhaan saada itse kustannettua kunnollinen keittokirja. Samoihin aikoihin oli samaulainen puuha tekeillä New Yorkin suomalaisten Naisten Osuuskodilla. Asiasta neuvoteltua päätettiin yhdistää nämä kaksi yritystä. Naisten osuuskoti myi käsikirjotuksensa Raivaajalle, joka sen nyt on kustantanut kirjaksi.

Keittokirjan alkulauseessa Naisten Osuuskoti lausuu muun muassa seuraavaa:

"Pitemmän aikaa on ajan vaatiman, käytännöllisen, suomalaisen keittokirjan puute ollut havaittavissa.

"New Yorkin Suomalaisten Naisten Osuuskoti katsoi velvollisuudekseen ryhtyä toimiin tämän epäkohdan poistamiseksi, ja toivoo Osuuskoti nyt, kun sen työn tuloksena tämä kirja ilmestyy, että se tulisi suomalaisten työläistoverittarien avuksi, oppaaksi ja hyväksi toveriksi.

"Kirjan ovat avustaneet lukuisat tottuneet keittäjät, jotka antamillaan ohjeilla ovat kokeilleet useita vuosia. Ohjeet on koetettu saada mahdollisimman uusia ja omintakeisia. Myöskin on silmällä pidetty, että tämä kirja olisi hyödyksi tarjoilijoille, jonka tähden on liitetty suur määrä mahdollisimman hyviä salaattiohjeita."

New Yorkin Naisten Osuuskodin nimi kirjan tekijänä, laatijana, lienee tarpeeksi vakuuttaakseen jokaiselle, että tämä kirja on tarkotustaan vastaava. Siellähän ovat ne kokeneimmat keittäjämme löydettävissä ja Amerikan rikkaimpien perheiden ruuanvalmistajat. Heillä okemuksensa perusteella on tuntemus näistä asioista. Kirjassa tekijän lausuntojen perusteella enkin paljon aivan yksityisiä miljuunerien ostamia valmistusohjeita, joita ei ole missään keittokirjassa kustannettu, mutta jotka luonnollisesti ovat joutuneet keittäjiensä tietoon, jotka taas kokemuksiensa perusteella ovat ohjeita antaneet Naisten Osuuskodin käytettäväksi tätä kirjan kustantamista varten.

Mitä käytännölliseen puoleen tulee, niin siinäkin on otettu suuri askel eteenpäin. Selostukset ruuanvalmistamisesta on annettu yksinomaan suomenkielellä. Jokainen englanninkieltä taitamatonkin saa käsityksen miten ruoka on valmistettava. Miina Wallin keittokirjassa on ohjeet englanninkieliset ja senkin tähden epäkäytännölliset suomalaisille. Aineet on mainittu sina-kummallakin kielellä, joten niissä ei voi tulla sekaannusta. Kun tavarat kaikki tunnetaan tällä englanninkielisellä nimityksellä, niin on tässä suhteessa välttämätöntä suntea tilatessa ja käyttäessä nämä oikeat nimitykset. Tästä huolimatta ovaa aineiden nimet annetut myöskin suomenkielellä.

Tällä keittokirjalla on oikeastaan kaksi tarkotusta. Ensiksikin se on ammattikirja keittäjiä ja palvelustyttöjä varten. Ei kaikilla suomalaisilla palvelustytöillä ole ollut tilaisuutta käydä keittokouua ja siten saada perusteellista opetusta tällä alalla ja täällä he kumminkin joutuvat työkseen ruokaa valmistamaan. Kirjamme on heille olevat suurena apuna, ja oikeastaan välineenä, jonka avulla ainoastaan he voivat täsmä tehtävässään onnistua. Kun on kysymys kokeneista keittäjistä, niin heille on kirjamme aivan välttämätön. Ei milloinkaan olla liian oppineita. Siis monella keittäjällä on vielä oppimisen varaa ja sitä voivat saada tästä kirjasta. Kuten sanottu, on tässä parhaimpien keittäjien monivuotiset kokemukset yhdistettynä. Onhan kirjamme saanut alkunsa juuri näiden keittäjien itsensä tuntemasta tarpeesta ja halusta antaa kokemuksensa toistenkin työläistoverien auttamiseksi. Tässä heidän kokemuksensa ovat toinen toistansa auttamassa.

Kirjamme ei kumminkaan ole yksinomaan valmistettu ammattilaisia varten. Onhan luonnollista, että näin täydellisessä kirjassa on paljon yksinkertaisempiakin ohjeita, sellaisia, jotka ovat omiaan tävallisille nuorille työläisperheen emännille samoin kuin vanhemmillekin. Työläisperheissäkin on pyrittävä ylöspäin tässäkin suhteessa. Oppi ei ojaan kaada. Paljon puutteellisuuksia on olemassa monessa perheessä, miten osataan järjestää asiat niin, että saadaan vähistä aineista mahdollisimman maukasta ruokaa ja että ei mene ruokatarpeita pilalle, vaan että kaikki voidaan edullisesti käyttää. Tässä kirjassa annetaan paljon ohjeita näistäkin kysymyksistä. Kirja voi maksaa hintansa kovin lyhyessä ajassa. Lyhyesti sanottuna voimme sanoa, että tämä keittokirja on välttämätön kapine kaikissa perheissä ja kaikille palvelustytöillä.

Kirjan koko on 320 sivut ja hinta vaan sama kuin on ollut sillä tunnetulla Miina Wallin kirjallakin, nimittäin $1.50, huolimatta siitä, että tämän kirjan hinnan olisi oikeastaan pitänyt olla enemmän kustannuksiin verrattuna, sillä sen valmistamiseen on pantu niin suurta huomiota. Samoin kaikki kustannukset tänä päivänä ovat korkeimmat. Emme kuitenkaan tahdo antaa tilaisuutta kenellekään sitä aiheetontakaan huomautusta tehdä, että kirja olisi hinnalla pilattu. Toivomme että hinnan halpuus edellyttää ensimäisen painoksen pikaista loppuunmyyntiä.

Asiamiespalkkio tavallinen.

TOVERI

Box 99 **Astoria, Ore.**

Toveri Box 99, Astoria, Ore

Olkaa hyvä ja lähettäkää allekirjottaneelle heti ensi postissa ..... kpl. KEITTOKIRJAA.

Maksuksi mukaan liitän ..... dollaria ..... senttiä.

Nimi .....

Osote .....

.....

NAISET!

Tässä olisi koulunkäynyt farmari emäntää vailla. Aivan nuoret älköön vaivatko itseään. Ikäni on vähän yli kolmenkymmenen. Kirjottakaa onnella. — Osote:

R. STRANT,

Searchmont, Ont., Canada.

(22)

Jos olette

Kipeä

Pyytäkää VAPA LÄÄKE KIRJA No: 8.

Jossa yli 25 erilaista miesten ja naisten tautia on selitetty, sekä täydellinen luettelo suomalaisista lääkkeistä. Lähettäkää taudin nimi eli taudin oireet ja me esitämme teille mikä lääke olisi tilattava, lääkeen hinnan y. m.

(Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä vaan tosi suomalaisia lääkkeitä.)

(Tämän kirjan saatte vapaasti, ja pitäisi olla jokasen suomalisen kodissa, sillä ette tiedä, koska tarvitsette sitä.... Varokaa humbuukilääkkeitä ja humbuuki tohtoria.....

—Lignell'in Apteeki on suurin—
—suom. Apteeki Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.